

CONCURS NAȚIONAL AL LICEELOR CU PREDARE ÎN LIMBA MAGHIARĂ, 2010
MAGYAR TANNYELVŰ ISKOLÁK V. ORSZÁGOS VETÉLKEDŐJE, 2010

Concurs de geografie „Teleki Sámuel”

Teleki Sámuel földrajzverseny

Geografia fizică clasa a IX-a

Általános természetföldrajz – IX. osztály

2010. május 8

Feladatlap

Feladatlap száma	
Elért pontszám	

	Név	Aláírás
Javítótanár 1		
Javítótanár 2		
Zsúrielnök		

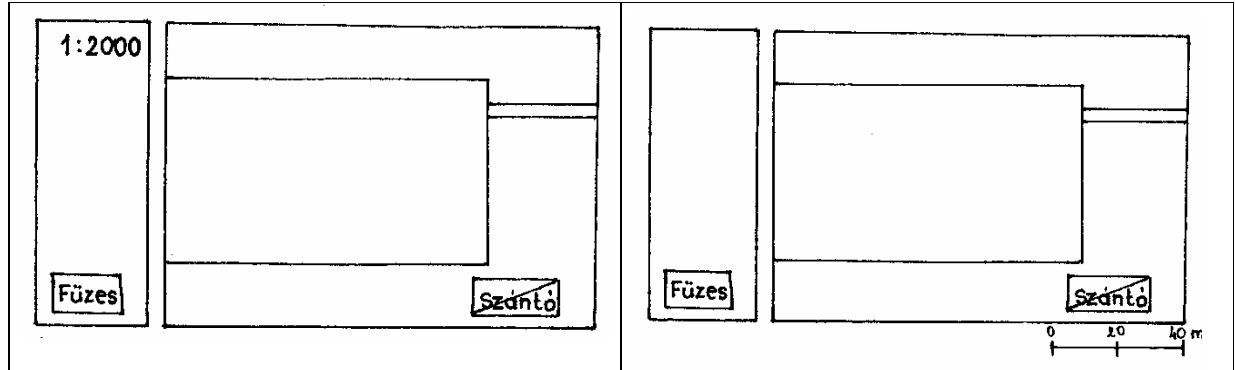
Utasítás

- *Az adatlapot nyomtatott nagybetűkkel töltsd ki!*
- *A feladatok megoldásához számológép nem használható!*
- *Atlaszt, könyvet a versenyre bevinni tilos!*
- *A feladatok megoldásához tollat/golyóstollat kell használni!*
- *A feladatlapon javítani, átírni, radírozni, stb. nem szabad! Az elrontott részt tedd zárójelbe!*
- *A feladatok megoldására 3 óra áll rendelkezésedre!*
- *Az elérhető maximális pontszám **130.***

I. Két szomszédos falu, Füzes és Szántó önkormányzata elhatározta, hogy focipályát építenek a közös határukon lévő földterületen. A terepmunkákhoz, a füvesítéshez és a terület bekerítéshez szükséges pénzt nem egyenlő arányban adják az építkezéshez. Ezért mindkét önkormányzat földmérője pontosan ki akarja mérni a területet. Az egyik földmérő térképén csak méretarány, a másikén csak vonalas mérték van. Ezért különböző módon végzik a méréseket. Végezd el mindkét földmérő munkáját!

1. földmérő

2. földmérő

Állapítsd meg a térképvázlatok alapján, hogy mekkora a valóságban a futballpálya építésére szánt terület nagysága! Mindkét módszert írd le pontosan!

Az 1. térképen dolgozó módszere:

.....

.....

.....

.....

.....

A számítás menete:

A 2. térképen dolgozó módszere:

.....

.....

.....

.....

.....

A számítás menete:

Tehát a focipálya építésére kijelölt terület nagysága: m²

10 pont

II. A szemelvény alapos elolvasása után old meg a feladatokat!

„A hetedik bolygó tehát a Föld volt... Hogy valami fogalmunk legyen a Föld nagyságáról, gondoljuk meg, hogy az elektromosság fölfedezése előtt a hat kontinensen egész hadseregnyi lámpagyújtogatót kellett alkalmazni, szám szerint négyszázhetvenkétezer-ötszázötvenegyet. Kissé távolabbról nézve mindez pompás látványt nyújtott. A hadmozdulatok éppolyan szabályosan folytak, mint egy balett mozgása egy opera színpadán. Kezdték az új-zélandi és az ausztráliai lámpagyújtogatók. Meggyújtották a lampionjaikat, azután aludni mentek. Utána beléptek a tancba a kínai meg a szibériai lámpagyújtogatók, majd ők is eltűntek a kulisszák mögött. Most került sor az oroszországi és indiai lámpagyújtogatókra. Utánuk az európaiakra meg az afrikaiakra. Azután a dél-amerikaiakra. Azután az észak-amerikaiakra. És sosem vétették el színrelépésük rendjét. Nagyszerű volt! Mindössze két lámpagyújtogató élt henyén és nemtörődöm módra: az Északi-sark egyetlen lámpájának gyújtogatója, valamint kartársa, a Déli-sark egyetlen lámpájáé. Ők évente csupán kétszer dolgoztak.”

(Részlet A. de Saint-Exupéry: *A kis herceg* című regényéből)

a) Miért henyélhetett a két lámpagyújtogató az Északi- és a Déli-sarkon?

.....
.....

Az író azt mondja, hogy 472 511 lámpagyújtogató dolgozik a Földön. Helyes-e ez a szám? Indokolja meg!

....., mert

.....

3 pont	
--------	--

b) Hány órás időkülönbséggel léphettek munkába a szemelvényben szereplő lámpagyújtogatók?

Tételezzük fel, hogy a lámpagyújtogatók az alábbi településeken dolgoztak: az új-zélandi Wellingtonban, az ausztráliai Adelaide-ben, a kínai Pekingben, a szibériai Novoszibirszkben, az oroszországi Moszkvában, az indiai Bombay-ben, az európai Párizsban, az amerikai pedig New Yorkban. Számítsa ki, hogy helyi idő szerint mennyi időkülönbséggel kellett munkába állniuk!

A települések földrajzi fokhálózatlanban elfoglalt helye:

Wellington: d. sz. 41° ; k. h. 175°

Adelaide: d. sz. 36° ; k. h. 138°

Peking: é. sz. 40° ; k. h. 116°

Párizs: é. sz. 49° ; k. h. 3°

Moszkva: é. sz. 56° ; k. h. 38°

Novoszibirszk: é. sz. 54° ; k. h. 83°

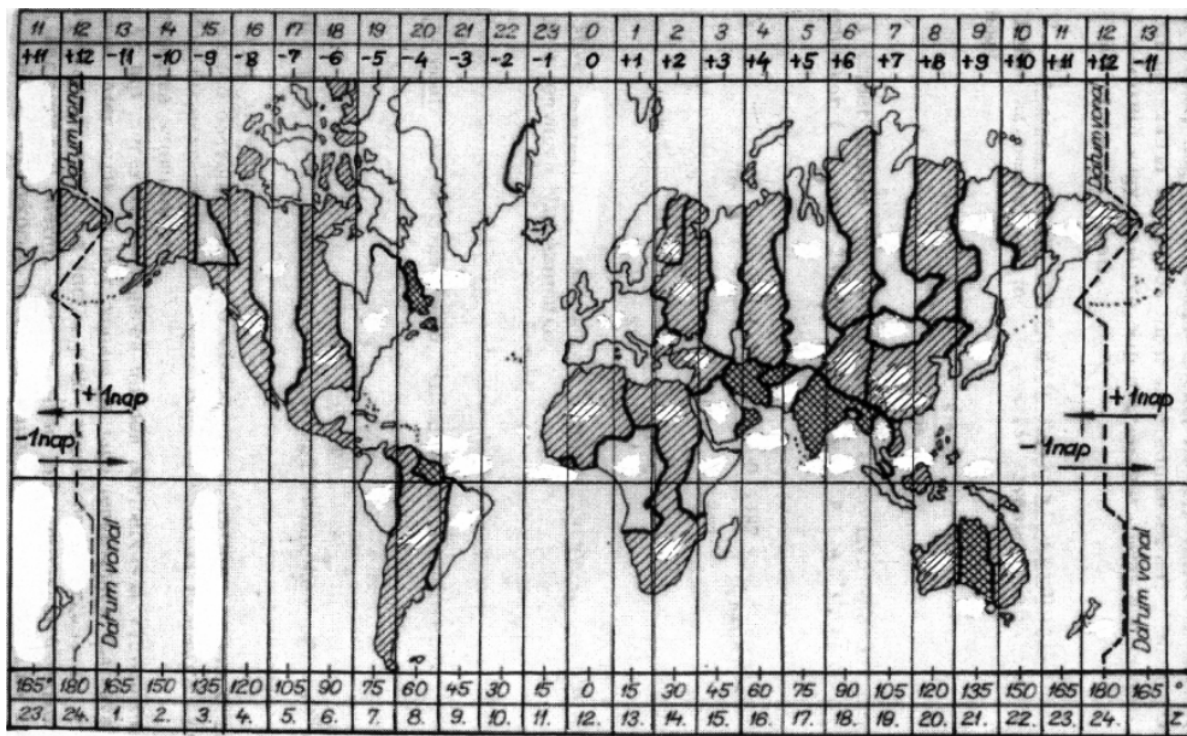
Bombay: é. sz. 19° ; k. h. 73°

New York: é. sz. 40° ; ny. h. 73°

A novoszibirszki órával, mint a Wellington-i,
a párizsi órával, mint a New York-i,
az Adelaide-i órával, mint a Bombay-i.

6 pont	
--------	--

c) Számítsd ki, hány óra van Romániában (zónaidő szerint), amikor munkába lépnek az egyes lámpagyújtogatók, ha saját zónaidejük szerint egységesen 19.00 órakor kezdenek dolgozni! Használd az időzóna-térképet!

Munkáját kezdi a lámpagyújtogató

Wellingtonban: órakor, Moszkvában: órakor

Adelaide-ben: órakor, Novoszibirszkben: órakor

Pekingben: órakor, Bombay-ben: órakor

Párizsban: órakor, New York-ban: órakor

8 pont

Készítsd el a lámpagyújtogatók sorrendjét!

1.-i, 2.-i, 3.-i,

4.-i, 5.-i, 6.-i,

7.-i, 8.-i

1 pont

Összesen: 18 pont

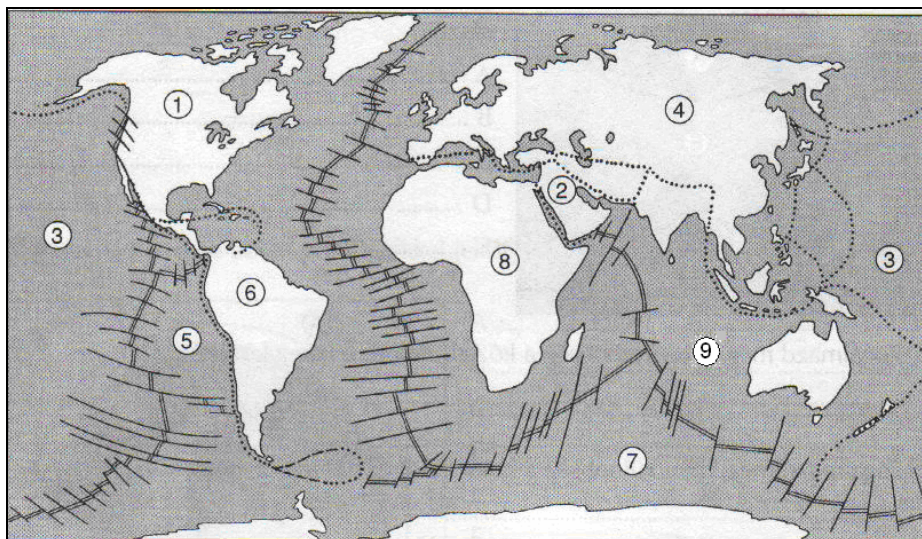
III. Írd a megfelelő betűt a megállapítás elé!

- A - Hosszúsági kör
- B - Szélességi kör
- C - Mindkettő
- D - Egyik sem

-1. Két félgömbre osztja a Földet.
-2. Egymással párhuzamosan futnak.
-3. Egy pont földrajzi helyének meghatározásánál legnagyobb értéke 180 fok lehet.
-4. Egyenlő hosszúak.
-5. Egy pont földrajzi helyének meghatározásához szükséges.
-6. Délkörnek is nevezik őket.
-7. Nevezetes köreit csillagászati alapon jelölték ki.
-8. A helyi idő kiszámításához szükséges.
-9. Egy pont földrajzi helyének meghatározásánál legnagyobb értéke 360 fok lehet
-10. A Nap delelési magasságának meghatározásához szükséges.

Összesen: 10 pont

IV. Tanulmányozd az alábbi térképet és válaszolj a következő kérdésekre!

a. Nevezd meg a térképen 1-9-ig a számokkal jelölt kőzetlemezeket!

1.	6.
2.	7.
3.	8.
4.	9.
5.	

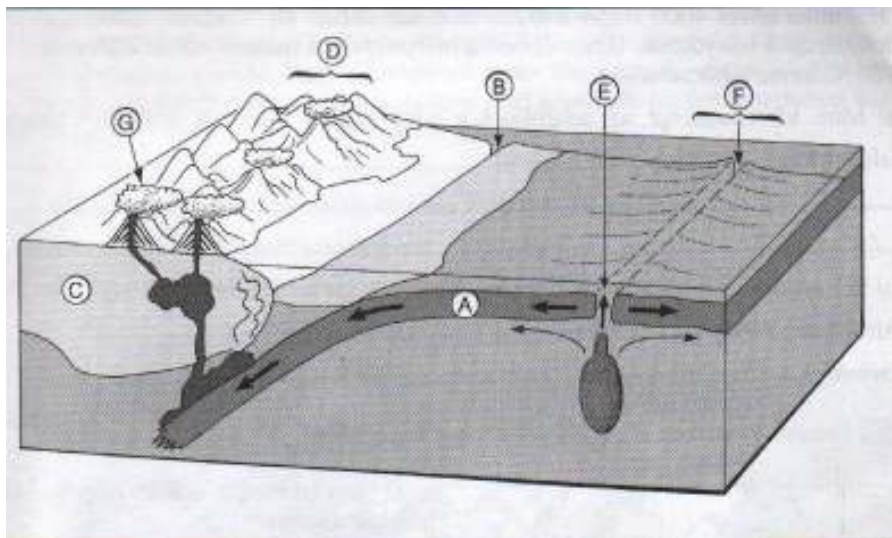
9 pont

b. Milyen mozgást végez egymáshoz viszonyítva a 4. és a 3. kőzetlemez?

1 pont

Összesen: 10 pont

V. Tanulmányozd az alábbi ábrát és válaszolj a következő kérdésekre!

a. Nevezd meg mit jelölnek az egyes nagybetűk az ábrán!

A _____

E _____

B _____

F _____

C _____

G _____

D _____

7 pont

b. Húzd alá mely hegységek, illetve vulkánok kapcsolhatók az ábrához!

Andok

Etna

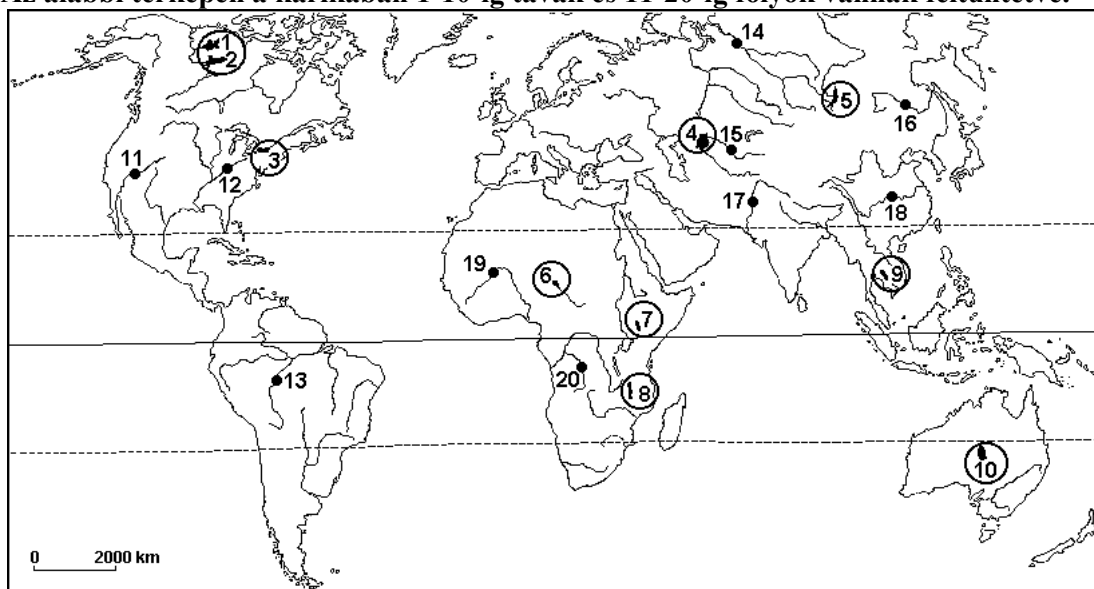
Alpok

Himalája

1 pont

Összesen: 8 pont

VI. Az alábbi térképen a karikában 1-10-ig tavak és 11-20-ig folyók vannak feltüntetve.

Töltsd ki a táblázatot az alábbi szempont szerint!

a. Nevezd meg a tavakat és ezek eredetét.

<i>Tavak</i>		
Sorszám	Név	Eredet
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		
9.		
10.		

10 pont

b. Nevezd meg a folyókat, valamint azt a tengert, folyamot vagy tavat, amelybe torkollanak.

<i>Folyók</i>		
Sorszám	Név	Vízgyűjtő
11.		
12.		
13.		
14.		
15.		
16.		
17.		
18.		
19.		
20.		

20 pont

Összesen: 30 pont

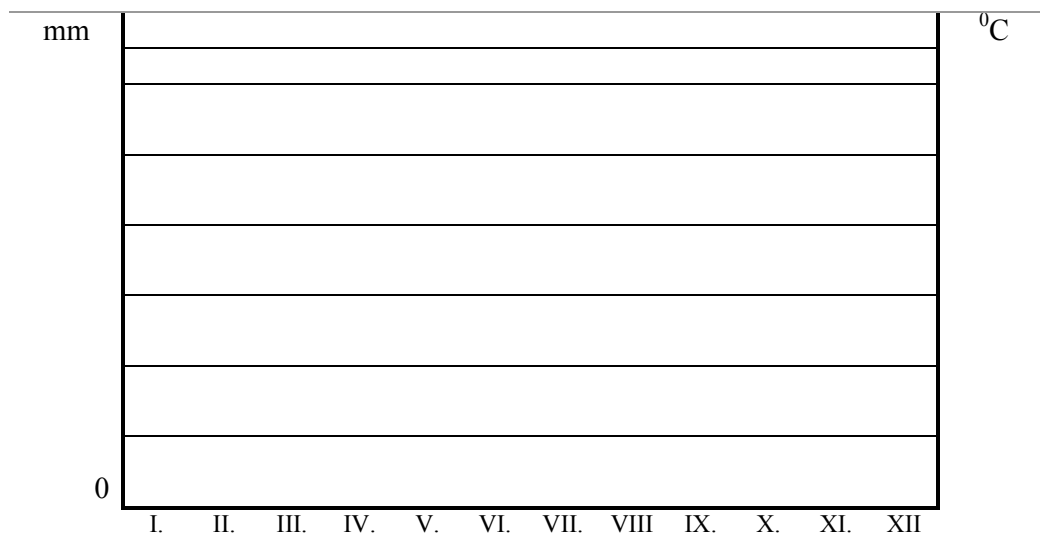
VII. Adott a következő két A és B táblázat, amelyek két különböző terület éghajlati értékeit tartalmazzák.

a. Készítsd el az illető területek klimadiagramját!

10 pont	
---------	--

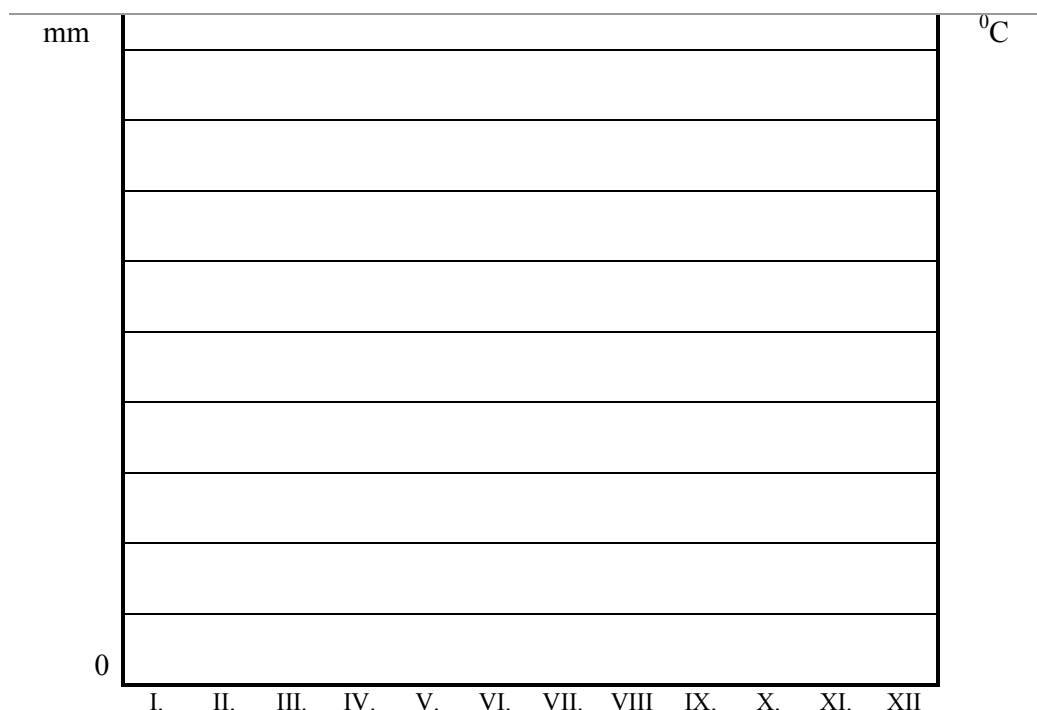
A

Hónap	Havi hőmérséklet átlag (°C)	Havi csapadék átlag (mm)	Hónap	Havi hőmérséklet átlag (°C)	Havi csapadék átlag (mm)
Január	9	60	Július	28	3
Február	10	55	Augusztus	28	2
Március	11	58	Szeptember	23	15
Április	13	40	Október	17	40
Május	16	25	November	11	65
Június	21	5	December	10	60

B

Hónap	Havi hőmérséklet átlag (°C)	Havi csapadék átlag (mm)	Hónap	Havi hőmérséklet átlag (°C)	Havi csapadék átlag (mm)
Január	28	230	Július	22	0
Február	27,5	215	Augusztus	27	20
Március	27	200	Szeptember	28	40
Április	27	100	Október	28	100
Május	26,5	50	November	28	200
Június	24	5	December	27	200

- b. a táblázaton feltüntetett adatok alapján, jelöld meg az évi átlaghőmérsékletet és az évi csapadékmennyiséget!

	<i>Évi átlaghőmérséklet</i>	<i>Évi csapadékmennyiség</i>
A		
B		

2 pont

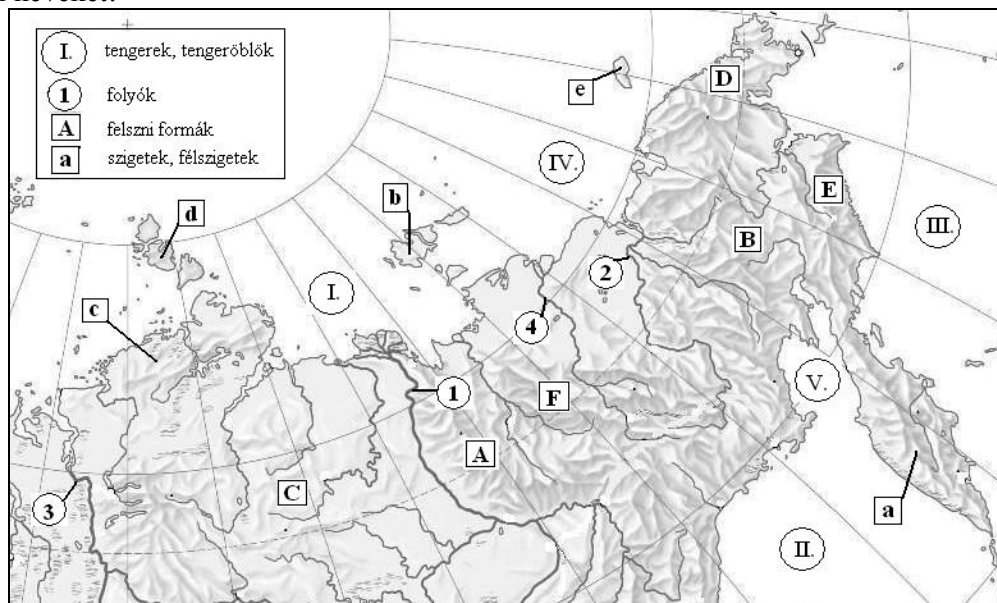
- c. Nevezd meg azt az éghajlatot, ahol ezek az adatok jellemzőek.

A	
B	

2 pont

Összesen: 14 pont

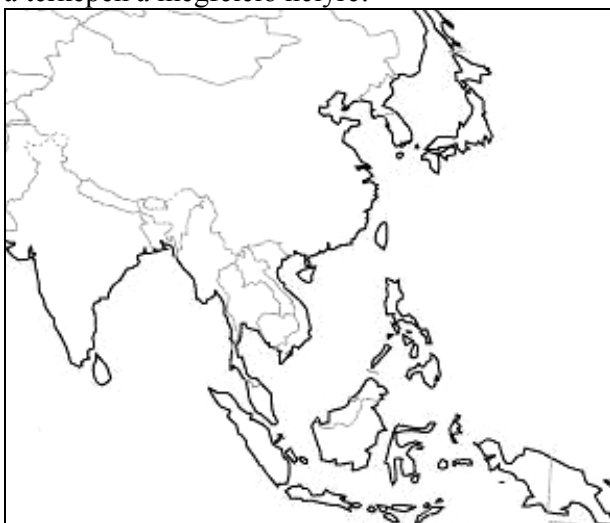
a.) Adott az alábbi Ázsia térképrészlet. Írjátok be a táblázatba a számoknak és betűknek megfelelő földrajzi neveket!

I.		1.	
II.		2.	
III.		3.	
IV.		4.	
V.		A.	
a.		B.	
b.		C.	
c.		D.	
d.		E.	
e.		F.	

20 pont

b.) Írd a betűk mellé az adott térképrészleten fellelhető éghajlattípusokat, majd helyezd el a betűket a térképen a megfelelő helyre!

A.

B.

C.

D.

E.

10 pont

Összesen: 30 pont